

# OBSAH

1	ÚVOD	3
2	KONTAMINÁCIA POTRAVÍN	4
2.1	Spôsoby kontaminácie potravín	4
3	FAKTORY OVPLYVNŮJÚCE EPIDEMIOLOGICKY ZÁVAŽNÉ ČINNOSTI	6
3.1	Požiadavky na osobnú hygienu	6
3.2	Požiadavky na zdravotný stav	7
4	ZÁKLADNÉ PODMIENKY PROCESU ŠÍRENIA NÁKAZY	9
4.1	Články procesu šírenia nákazy	10
4.2	Zdroj pôvodcu nákazy	10
4.2.1	Človek ako zdroj nákazy	11
4.2.2	Zviera ako zdroj nákazy	11
4.3	Prenos pôvodcu nákazy	11
4.3.1	Priamy prenos	12
4.3.2	Nepriamy prenos	12
4.4	Vnímový organizmus	13
4.4.1	Obrana hostiteľa proti infekcii	14
4.5	Zásady boja s infekčnými chorobami	14
4.6	Zoonózy a medzinárodné presuny zvierat a produktov živočíšneho pôvodu	15
5	ALIMENTÁRNE TOXOINFEKCIE	18
5.1	Salmonelóza	18
5.2	Bacilárna dyzentéria – Shigelóza	23
5.3	Alimentárne infekcie vyvolané <i>Escherichia coli</i>	24
5.4	Listerióza	25
5.5	Ochorenia vyvolané <i>Yersinia enterocolitica</i> – Yersinióza	27
5.6	Kampylobakteriόza	27
5.7	Alimentárne infekcie vyvolané vibriami	28
5.8	Alimentárne infekcie vyvolané klostrídiami	28
5.9	Alimentárne infekcie vyvolané pseudomonádami	29
5.10	Ochorenie vyvolané rodom <i>Proteus</i>	30
5.11	Ochorenia vyvolané rodom <i>Citrobacter</i>	30
5.12	Ochorenia spôsobené rodom <i>Aeromonas</i>	30
5.13	Brucelόza	31
5.14	Azijská cholera	32
6	ALIMENTÁRNE INTOXIKÁCIE	33
6.1	Botulizmus	33

6.2	Stafylokoková enterotoxikóza	34
6.3	Alimentárne intoxikácie vyvolané druhom <i>Bacillus cereus</i>	35
6.4	Ochorenia spôsobené enterokokmi	36
<b>7</b>	<b>OCHORENIA Z POTRAVÍN VÍRUSOVÉHO PÔVODU</b>	<b>37</b>
7.1	Vírusová hepatitída typu A	38
7.2	Vírusová hepatitída typu B	38
7.3	Poliomyelitis anterior acuta – detská obrna	39
7.4	Kliešťová encefalitída	39
7.5	Slintačka a krívačka (SLAK)	40
7.6	Gastroenteritída spôsobená vírusmi	40
7.7	Rotavírusové infekcie	41
7.8	Q-horúčka	41
<b>8</b>	<b>PRIONÓZY</b>	<b>42</b>
8.1	Bovinná špongiformná encefalopatia (BSE)	42
<b>9</b>	<b>OCHORENIA Z POTRAVÍN PARAZITÁRNEHO PÔVODU</b>	<b>44</b>
9.1	Trichinelóza	44
9.2	Echinokokóza	45
9.3	Toxoplazmóza	45
9.4	Sarkosporidióza	46
9.5	Askarióza	47
9.6	Tenióza – ochorenie vyvolávané pásomnicami	47
9.7	Prevenia parazitárnych ochorení	48
<b>10</b>	<b>PREVENIA ALIMENTÁRNYCH NÁKAZ A OCHRANA POTRAVÍN A SUROVÍN PRED MIKROBIÁLNYM ZNEHODNOTENÍM</b>	<b>49</b>
<b>11</b>	<b>OCHORENIA SPÔSOBENÉ PRODUKTAMI MIKROSKOPICKÝCH HÚB – MYKOTOXIKÓZY</b>	<b>53</b>
11.1	Hubovité organizmy a ich vplyv na zdravie človeka	53
11.2	Producenti mykotoxínov	55
11.3	Rozdelenie mykotoxínov	56
11.4	Ochorenia človeka vyvolané mykotoxínmi	59
11.5	Niektoré dôležité mykotoxíny	61
11.6	Ďalšie spôsoby vstupu mykotoxínov do ľudského organizmu	63
11.7	Pulmonálna mykotoxikóza	64
<b>12</b>	<b>POTRAVINOVÉ INTOLERANCIE A ALERGIE NA POTRAVINY</b>	<b>65</b>
12.1	Intolerancia potravín imunologického pôvodu	65
12.2	Intolerancia potravín neimunologického pôvodu	70
12.4	Alergenný potenciál spracovávaných potravín	71
12.5	Alergény potravín	74

12.6	Možnosti obmedzenia potravinových alergií _____	77
12.7	Diagnostika potravinových alergií _____	77
<b>13</b>	<b>PRIRODZENÉ TOXICKÉ ZLOŽKY POTRAVÍN RASTLINNÉHO PÔVODU A OCHORENIA, KTORÉ SPÔSOBUJÚ _____</b>	<b>78</b>
13.1	Rastlinné strumigény – goitrogény _____	79
13.2	Stimulanty a psychoaktívne látky _____	80
13.3	Steroidné glykozidy _____	80
13.4	Steroidné glykoalkaloidy _____	80
13.5	Karcinogény a mutagény _____	81
13.6	Toxické mastné kyseliny _____	82
13.7	Iné prírodné toxikanty _____	82
13.8	Dusičnany a dusitany _____	82
13.9	Toxické prvky _____	83
<b>14</b>	<b>PRIRODZENÉ TOXICKÉ ZLOŽKY POTRAVÍN ŽIVOČÍŠNEHO PÔVODU A OCHORENIA, KTORÉ SPÔSOBUJÚ _____</b>	<b>84</b>
14.1	Toxíny živočíšnych produktov _____	84
14.2	Toxikanty odvodené z bielkovín _____	84
14.2.1	<i>Heterocyklické amíny</i> _____	84
14.2.2	<i>Biogénne amíny</i> _____	84
14.3	Rezíduá polychlórovaných bifenylov v potravinách _____	88
14.4	Derivované toxikanty potravín _____	89
<b>15</b>	<b>OTRAVY A OCHORENIA SPÔSOBENÉ HUBAMI _____</b>	<b>91</b>